

вказаними суб'єктами Порядку (детальних правил) органічного виробництва та обігу органічної продукції, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2019 р. № 970.

ЛІТЕРАТУРА

1. Костицький В. В. Про необхідність третьої революційної зміни змісту доктрини екологічного права. *Від правової охорони Української РСР до екологічного права України*: зб. тез Всеукр. конф. (м. Київ, 26 травня 2017 р.). Чернівці: Кондратьєв А. В., 2017. С. 209–213.
2. Якубів В. М. Розвиток органічного землеробства в Україні: екологічний та соціоекономічний аспект. *Економіка АПК*. 2013. № 11. С. 27–32.

REFERENCES

1. Kostytskiy V. V. (2017). Pro neobkhdnist tretoi revoliutsiinoi zminy zmistu doktryny ekolohichnoho prava. *Vid pravovoi okhorony Ukrainiskoi RSR do ekolohichnoho prava Ukrainy: zb. tez Vseukr. konf. (m. Kyiv, 26 travnia 2017 r.) – From the legal protection of the Ukrainian SSR to the environmental law of Ukraine: a collection of abstracts of the All-Ukrainian Conference*, Chernivtsi: Kondratiev A. V., 209–213 [in Ukrainian].
2. Yakubiv, V. M. (2013). Rozvitok orhanichnoho zemlerobstva v Ukraini: ekolohichnyi ta sotsioekonomichnyi aspekty *Ekonomika APK – APK economy*, 11, 27–32 [in Ukrainian].

Чирик Альона Олегівна

кандидат юридичних наук, лаборант кафедри земельного та аграрного права Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПРИПИНЕННЯ ПРАВА СПІЛЬНОЇ ЧАСТКОВОЇ ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЕЛЬНУ ДІЛЯНКУ

Припинення права спільної часткової власності на земельну ділянку охоплює припинення суб'єктивного права власності на спільну ділянку кожного співвласника та припинення самого режиму спільної часткової

власності. За наявності конкретних юридичних фактів у сфері припинення відносин даного права можливі наслідки, пов'язані з припиненням лише суб'єктивного права співвласника, або з одночасним припиненням такого права та припиненням відповідного правового режиму спільної земельної ділянки. Виділення частки в праві спільної часткової власності в натурі (на місцевості) безумовно припиняє тільки суб'єктивні права співвласника, що виділяється. Правовий режим спільної часткової власності тут продовжує існувати. У випадку ж, наприклад, поділу земельної ділянки одночасно припиняються суб'єктивні права та існування правового режиму спільної часткової власності на земельну ділянку.

Ключові слова: припинення права спільної часткової власності на земельну ділянку, спільна власність на земельну ділянку, спільна часткова власність на земельну ділянку, множинність суб'єктів, єдність земельної ділянки.

Chyryk Alona

*PhD, laboratory assistant of the Department Land and Agrarian Law
of Yaroslav Mudryi National Law University*

SOME ISSUES OF TERMINATION OF THE RIGHT OF PARTIAL COMMON PROPERTY OF LAND PLOT

Termination of the right of partial common property of land plot covers termination of the subjective right of ownership of partial common property of land plot of each co-owner and termination of the regime of joint partial ownership. In the presence of specific legal facts in the field of termination of relations of this right, the consequences associated with the termination of only the subjective right of the co-owner, or with the simultaneous termination of such right and termination of the relevant legal regime of common land. Allocation of a share in the right of partial common property of land plot in kind (on the ground) certainly terminates only the subjective rights of the allocated co-owner. The legal regime of joint partial ownership continues to exist here. In the case, for example, the division of land simultaneously ceases to be subjective rights and the existence of a legal regime of joint partial ownership of land.

Keywords: termination of common property of land plot, common property of land plot, partial common property of land plot, united land plot, plurality of subjects, unity of land plot.

Припинення прав на землю (права власності на земельну ділянку та права користування нею) здійснюється за наявності закріплених законом підстав, умов та з дотриманням відповідної процедури. Загальні підстави та порядок припинення права власності на земельну ділянку встановлені нормами глави 22 Земельного кодексу України [4].

Специфіка спільної часткової власності на земельну ділянку зумовлена передовсім ознаками спільної часткової власності на земельну ділянку: єдністю об'єкта та множинністю суб'єктного складу. За відсутністю однієї з названих ознак питання щодо існування спільної часткової власності на земельну ділянку втрачає сенс. Так, коли суб'єктний склад даного різновиду права власності скорочується до однієї особи, у якій концентрується «спільна земельна ділянка», або втрачається єдність земельної ділянки як об'єкта цього права, правовий режим спільної часткової власності на земельну ділянку припиняється, перестає існувати [2].

Існує ситуація, коли суб'єктний склад спільної часткової власності на земельну ділянку скорочується до двох осіб. В цьому випадку правовий режим спільної часткової власності на земельну ділянку зберігається, але відбуваються зміни в даному праві, які вимагають зміни кадастрового номера спільної земельної ділянки (змінюються розміри часток співвласників, може змінюватись площа спільної земельної ділянки та її конфігурація). Отже треба розрізняти повне припинення права спільної часткової власності на земельну ділянку і зміну цього права.

Безумовна підстава припинення права спільної часткової власності на земельну ділянку – поділ спільної земельної ділянки в натурі (на місцевості) між співвласниками –. Такий поділ здійснюється лише за домовленістю між усіма співвласниками за умови, що спільна земельна ділянка є подільною. У результаті поділу земельної ділянки право спільної власності на цю ділянку припиняється. Кожен із співвласників стає одноосібним власником окремої земельної ділянки, розмір якої залежить від його частки в праві спільної власності [3]. Поділ земельної ділянки здійснюється на договірних засадах між усіма співвласниками. Цей договір має укладатися у письмовій

формі та підлягає нотаріальному посвідченню. За відсутності згоди усіх співвласників щодо порядку та умов поділу спільної земельної ділянки такий поділ може бути здійснений за рішенням суду та має враховувати інтереси кожного із співвласників.

Право кожного співвласника на спільну земельну ділянку може бути припинене за його власним бажанням шляхом виділення належної йому частки із складу спільної ділянки. Кожний співвласник згідно з ч. 3 ст. 88 Земельного кодексу України має право вимагати в інших учасників спільної часткової власності на земельну ділянку виділення йому частки як окремого (тобто індивідуально), так і разом з іншими учасниками які вимагають виділення. Особливість даного юридичного механізму виходу учасника спільної часткової власності на земельну ділянку полягає в тому, що припинення суб'єктивного права учасника відносин спільної часткової власності здійснюється за його волевиявленням при збереженні права спільної часткової власності на земельну ділянку інших учасників за умови, що кількісний склад співвласників скорочується мінімум до двох осіб.

У разі неможливості виділення частки особа, яка бажає виділення може вимагати відповідної компенсації. На жаль, земельно-правові норми не визначають, у яких випадках матиме місце неможливість виділення частки і що означає формула «вимагати відповідної компенсації».

Право на виділення частки належить кожному із співвласників в однаковій мірі незалежно від підстави виникнення права спільної власності, розміру самої частки, реакції та відновлення до виділення інших співвласників тощо. Отже праву на виділення частки кореспондує обов'язок інших співвласників не чинити перешкод, не обмежувати виділення, не заважати виділенню частки [1].

Виділення частки у спільній частковій власності на земельну ділянку необхідно відрізнити від поділу спільної земельної ділянки. Розмежувати названі поняття слід з урахуванням правових наслідків здійснення виділу чи поділу. У випадку поділу спільної земельної ділянки між співвласниками право спільної часткової власності на земельну ділянку припиняється. Кожний із співвласників набуває

статус суб'єкта права власності на окрему земельну ділянку, розмір (площа) якої визначалася залежно від частки в праві спільної власності.

Водночас здійснення виділення частки одного або декількох співвласників тягне за собою те, що решта земельної ділянки продовжує належати на праві спільної часткової власності як мінімум двом особам.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дзера І. О. Цивільно-правові засоби захисту права власності в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ, 2001. 21 с.
2. Мірошніченко А. М., Марусенко Р. І. Науково-практичний коментар Земельного кодексу України, 5-те видання, змінене і доповнене. Київ.: Алерта, 2013. 544 с.
3. Земельне право: підручник / за ред. М. В. Шульги. Харків: Право, 2014. 259 с.
4. Земельний кодекс України: Закон України від 25.10.2001 р. № 2768-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2002. № 3–4. Ст. 27.

REFERENCES

1. Dzera I. O. (2001). *Tsyvilno-pravovi zasoby zakhystu prava vlasnosti v Ukraini. Extended abstract of candidates thesis*. Kyiv [in Ukrainian].
2. Miroshnychenko, A. M., Marusenko, R. I. (2013). *Naukovo-praktychnyi komentar Zemelnoho kodeksu Ukrainy*. Kyiv.: Alerta [in Ukrainian].
3. *Zemelne pravo*. M. V. Shulha (Ed.). (2014). Kharkiv: Pravo [in Ukrainian].
4. *Zemelnyi kodeks Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 25.10.2001 r. № 2768-III*. (2002). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 3–4, art. 27 [in Ukrainian].